

Karta Charakterystyki Substancji/Preparatu

Data utworzenia / data aktualizacji: 2002-10-15 / 2008-06-01

1. Identyfikacja substancji / preparatu, identyfikacja przedsiębiorstwa

Identyfikacja producenta, importera lub dystrybutora

Amoniak r-r 25%

Nr katalogowy: czda-134963118; odpow. Ph. Eur.-134964113; sp.cz do półprzewodników-134963610; sp.cz. dla elektroniki-134963634; tech.-885021993; -134965119; -ACRS25521; czda-basic-BA4963118;

Przeznaczenie / zastosowanie: odczynnik analityczny lub chemikalia do syntez.

POCH Spółka Akcyjna

44-101 Gliwice, ul. Sowińskiego 11

tel.: (032) 239-20-00; fax (032) 239-23-70; e-mail: poch@poch.com.pl

Osoby kontaktowe: Józef Deryło tel.: (032) 239-22-51, fax: (032) 239-21-15, e-mail: jozef.derylo@poch.com.pl;

Mieczysław Węgrzyk tel.: (032) 239-24-73, fax: (032) 239-21-15, e-mail: mieczyslaw.wegrzyk@poch.com.pl

Tel. alarmowy: w dni robocze, w godz.: 7.00 - 15.00: +606-659-006 lub całą dobę: 112

2. Identyfikacja zagrożeń

Produkt: Żrący. Niebezpieczny dla środowiska.

Powoduje oparzenia. Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne.

3. Skład / informacja o składnikach

Synonimy: ok. 25% r-r wodny amoniaku

Numer CAS: 1336-21-6

Ciężar cząsteczkowy: 17.03

Wzór chemiczny: NH_3

Numer WE: 215-647-6

Numer indeksowy: 007-001-01-2

4. Pierwsza pomoc

Przy kontakcie z oczami: przepłukać dużą ilością wody przez około 10 minut przy szeroko odchyłonej powiece, skontaktować się z okulistą.

Przy kontakcie ze skórą: zmyć dużą ilością wody, zdjąć zanieczyszczone ubranie.

Przy spożyciu: podać dużą ilość wody, unikać wymiotów (ryzyko perforacji), natychmiast wezwać lekarza. Nie neutralizować.

Przy wdychaniu: świeże powietrze, wezwać lekarza

5. Postępowanie w przypadku pożaru

Odpowiednie środki gaśnicze: woda, gaśnica pianowa.

Szczególne zagrożenia: możliwość wydzielania niebezpiecznych par przy pożarze. Powstrzymać ulatnianie par rozpyloną wodą. Schłodzić zbiornik z substancją wodą. W przypadku pożaru może wydzielać się NH_3 .

Środki ochrony indywidualnej dla strażaków: Stosować gazoszczelną odzież ochronną i indywidualny aparat do oddychania.

Inne: brak.

Nie dopuścić do przedostania się wody po gaszeniu pożaru do wód powierzchniowych lub gruntowych.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Ostrożnie zebrać przy pomocy substancji absorbującej ciecz, przekazać do likwidacji. Oczyszczyć zanieczyszczony teren. Celem dokładnej neutralizacji zastosować rozcieńczony kwas siarkowy. Unikać wdychania par/aerozoli. Nie dopuścić do dostania się do wód, ścieków i gleby.

7. Postępowanie z substancją / preparatem i jej / jego magazynowanie

Obchodzenie się z substancją: Zapewnić skuteczną wymianę powietrza (wentylacja). Postępować zgodnie z zasadami dobrej praktyki przemysłowej oraz ogólnymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy z substancjami chemicznymi. Stosować środki ochrony osobistej zgodnie z pkt.8. Nie opróżniać do kanalizacji. Postępować zgodnie z zasadami obchodzenia się z substancjami żrącymi.

Magazynowanie: szczelne opakowania, dobrze wentylowane pomieszczenie, w temperaturze poniżej +25°C.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2003 r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów oraz pojemników i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne (Dz.U.03.61.552)

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

Parametry kontroli (NDS, NDSh, NDSP): NDS: 14 mg/m³, NDSh: 28 mg/m³-ze wzgl. na NH₃

Stosować odpowiednią wentylację wywiewną, miejscową i ogólną zapewniającą utrzymanie stężenia produktu w powietrzu poniżej określonych limitów. Zaleca się wyposażenie miejsca pracy w wodny natrysk do płukania oczu oraz prysznic. Środki ochrony indywidualnej powinny być tak zaprojektowane i wykonane aby wykluczały zagrożenie i inne niedogodności w przewidywanych warunkach użytkowania, chroniące przed chemikaliami.

Środki ochrony indywidualnej:

ochrona dróg oddechowych: konieczna gdy tworzą się pary/aerozole - maska przeciwgazowa (stosować pochłaniacz na NH₃)

ochrona oczu: konieczna - okulary ochronne typu gogle

ochrona rąk: konieczna - rękawice ochronne odporne na działanie chemikaliów wykonane z gumy nitylowej lub inne dopuszczone przez producenta rękawic do kontaktu z tym produktem. Czas wytrzymałości materiału określa producent rękawic.

ochrona ciała: konieczna - ubranie ochronne

środki ochronne i higieny: natychmiast zmienić zanieczyszczone ubranie. Wymyć ręce i twarz po pracy z tą substancją. Stosować krem ochronno-barierowy do skóry.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz.U.05.11.86). Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 sierpnia 2007 (Dz. U. nr 161, poz. 1142)

9. Właściwości fizyczne i chemiczne

Forma: *ciecz*

Kolor: *bezbarwna*

Zapach: *ostry gryzący*

pH: *silnie alkaliczny*

Temperatura topnienia: *-57,5°C*

Temperatura wrzenia: *37,7°C*

Temperatura samozapłonu: *nie dotyczy*

Temperatura zapłonu: *nie dotyczy*

Granice wybuchowości:

dolna: *15,4% (dla NH₃)*

górna: *33,6%(dla NH₃)*

lepkość dynamiczna: *brak danych*

lepkość kinematyczna: *brak danych*

Ciśnienie par: *około 500 mbar (20°C)*

Gęstość: *0,91 g/cm³ (20°C)*

Ciężar nasypowy: *nie dotyczy*

Rozpuszczalność:

w wodzie: *rozpuszczalny*

w rozpuszczalnikach organicznych: *brak danych*

log P(w/o): *-1,38*

10. Stabilność i reaktywność

Warunki których należy unikać: *brak.*

Materiały których należy unikać: *silne zasady (możliwość wydzielania się gazowego amoniaku), jod, silne kwasy.*

Niebezpieczne produkty rozkładu: *NH₃.*

Następne dane: *niekompatybilny z różnymi metalami i stopami metali (np. cynk, miedź). W stanie gazowym tworzy mieszaniny wybuchowe z powietrzem.*

11. Informacje toksykologiczne

Informacje toksykologiczne: *LD₅₀ (doustnie szczury): 350 mg/kg, LCL₀ (inhalacja człowiek): 5000 ppm (obj.), LC₅₀ (inhalacja szczur): 1,4 mg/l/44h (jako NH₃).*

Pozostałe dane: *przy wdychaniu: silne podrażnienia, możliwy kaszel, bronchit, obrzęk płucny; przy kontakcie ze skórą: efekt taki jak przy działaniu substancji drażniących i żrących (zapalenie skóry, martwica tkanek); przy kontakcie z oczami: oparzenia, ryzyko ślepoty; przy spożyciu: podrażnia śluzówkę, bóle żołądkowe, nudności, krwiste wymioty, zapaść, wstrząs, duszności, omdlenia. Ryzyko perforacji przełyku i żołądka.*

12. Informacje ekologiczne

log P(w/o): -1,38. Niski potencjał bioakumulacji. Toksyczny dla organizmów wodnych. Toksyczność ryby; Onchorhynchus mikiss LC₅₀: 0,53mg/l/96h, Daphnia pulicaria EC₅₀: 1,16 mg/l/48h, Daphnia magna EC₅₀: 24 mg/l/48h. Bakterie: Photobacterium phosphoreum EC₅₀: 2 mg/l/5min. Tworzy toksyczne mieszaniny z wodą. Szkodliwość zależna od wartości pH. Ogólnie dla jonu amonowego, toksyczność ryb od 0,3 mg/l. Nie dopuścić do dostania się do ujęć wody pitnej, gleby i ścieków.

13. Postępowanie z odpadami

POCH S.A. przyjmuje do likwidacji substancje chemiczne zakupione w POCH S.A. oraz opakowania po tych substancjach. Dostawy substancji i opakowań należy każdorazowo uzgadniać z POCH S.A. Utylizacją odpadów powinny zająć się wyspecjalizowane firmy. Opakowanie jenorazowego użytku traktować jak odpad i przekazać odbiorcy odpadów. Sposób likwidacji zebranych odpadów uzgodnić z właściwym terenowo wydziałem ochrony środowiska.

Ustawy z dnia 27.04.2001 (Dz.U. nr 62, poz. 628), z dnia 11.05.2001 (Dz.U. nr 63 poz. 638) z późn. zm.

Rozporządzenie z dnia 27.09.2001 (Dz.U. nr 112, poz. 1206)

14. Informacje o transporcie

RID/ADR: 8,III

Numer UN: 2672

Nazwa materiału (wg UN): amoniak r-r zawierający min. 10% a nie więcej niż 35% amoniaku.

15. Informacje dotyczące przepisów prawnych

Symbol i oznaczenie zagrożenia produktu: C, N; Żrący. Niebezpieczny dla środowiska.

R: 34-50; Powoduje oparzenia. Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne.

S: 26-36/37/39-45-61; Zanieczyszczone oczy przemyć natychmiast dużą ilością wody i zasięgnąć porady lekarza. Nosić odpowiednią odzież ochronną, odpowiednie rękawice ochronne i okulary lub ochronę twarzy. W przypadku awarii lub jeżeli źle się poczujesz, niezwłocznie zasięgnij porady lekarza - jeżeli to możliwe, pokaż etykietę. Unikać zrzutów do środowiska. Postępować zgodnie z instrukcją lub kartą charakterystyki.

Oznakowanie WE.

Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)

Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 roku o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. 01.11. 84) z późniejszymi zmianami

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U.02.217.1833) z późniejszymi zmianami

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 marca 2003 r. w sprawie sposobu oznakowania miejsc, rurociągów oraz pojemników i zbiorników służących do przechowywania lub zawierających substancje niebezpieczne lub preparaty niebezpieczne. (Dz.U.03.61.552)

Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz.U.03.80.725) z późniejszymi zmianami

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz.U.03.171.1666) z późniejszymi zmianami

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 lipca 2004 roku w sprawie ograniczeń, zakazów lub warunków produkcji, obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz zawierających ich produktów (Dz.U.04.168.1762) z późniejszymi zmianami

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2003 r. w sprawie informacji o preparatach niebezpiecznych, dla których nie jest wymagane dostarczenie karty charakterystyki (Dz.U.03.19.170)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. 05.73.645) z późniejszymi zmianami

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz.U.05.201.1674)

Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 5 marca 2009 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz niektórych preparatów chemicznych (Dz.U.09.53.439)

16. Inne informacje

R34 - Powoduje oparzenia

R50 - Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne

Informacje oparte są na naszym aktualnym stanie wiedzy i doświadczeniu. Należy je traktować wyłącznie jako pomoc dla bezpiecznego stosowania produktu. Główne źródła danych:

ULMANN'S ENCYCLOPEDIA OF INDUSTRIAL CHEMISTRY

THE MERCK INDEX, THIRTEENTH EDITION

ORGANIC SOLVENTS, THIRD EDITION

BEILSTEIN HANDBUCH DER ORGANISCHEN CHEMIE

GMELINS HANDBUCH DER ANORGANISCHEN CHEMIE

KARTY CHARAKTERYSTYKI CIOP

REGISTRY TOXIC EFFECTS OF CHEMICAL SUBSTANCES

INDUSTRIAL HYGIENE AND TOXICOLOGY

THE VAPOUR PRESSURE OF PURE SUBSTANCES, ELSEVIER, S.P.C. 1973

Niniejsza karta stanowi własność POCH S.A. z Gliwic i charakteryzuje wyłącznie produkty oznakowane na etykiecie znakiem i nazwą firmy.

